
[Home](#) / Täiskasvanud õppija motivatsioon kirjutamaks uurimistööd

Täiskasvanud õppija motivatsioon kirjutamaks uurimistööd

ROSEMARY RITS

Sissejuhatus

Käesoleva uurimistöö teema on “Täiskasvanud õppija motivatsioon kirjutamaks uurimistööd”. Uudishimu tekkis motivatsioonipuudusest töö teemat otsides. Lahutamatu olen koolitööde juures kokku puutunud õppurite pealiskaudsusega koolitükkide tegemisel. Üldiselt saavad tükid tehtud, kuid millise hinnaga? Täielikult keskendun just uurimistööde kirjutamise motivatsioonile kaaslaste, täiskasvanud õppijate, seas. Antud töös kasutan enda intervjueeritavaid motivatsioonina uurimust lõpuni kirjutama.

Motivatsiooni kui sellist vaadeldakse kui jõudu, mis inimesi edasi viib. (Fred Saul, 2017) See on täielikult personaalne ja sisemine motivatsioon peitub meis kõigis, mida ammutatakse erinevatel viisidel. Motiveeringut korrigeerida inimesed ei saa, täpsemalt – motivatsioon ei ole reguleeritud nagu on liiklus; valgusfoorid, ülekäigu rajad jne. Tegelikult on motivatsiooni tekkimiseks vaja väljakutseid, et end ja oskusi proovile panna. Sarnast teemat on uurinud ka Caisa Sell, Harald Lepisk, Moonika Teppo, Helen Semilarski.

Täiskasvanud õppijat ajendab soov areneda ja uudishimu, kuid kõige olulisem vastutuse võtmine. Õppimine siiski sõltub täielikult õppijast. Mõned omadussõnad, mis iseloomustavad edukat õppijat on aktiivsus, eesmärgiga suunatud tegevus, loov, vastutuse võtmine.

Kasutan kvalitatiivset uuringuvormi ning kvalitatiivset analüüsi, kus objektis võtan inimeste kogemused. Andmete kogumiseks kasutan ettevalmistatud intervjuuküsimusi.

Uurimisküsimused

- Mis oli esimene mõte kui mõtle(si)d uurimistöö kirjutamisest?
- Kui kaua võttis aega uurimistööga alustamine?
- Mis oli Sinu peamiseks motivaatoriks kirjutamaks uurimistöö *algusest lõpuni*?
- Kuidas motiveerisid end pühendamaks aega uurimistöö kirjutamisele?
- LISAKS – kirjelda lühidalt oma kogemust uurimistööd kirjutades

Uurimismeetod ja valim

Uuringus kasutan kvalitatiivset analüüsi, mis on andmete kogumine, töötlemine ning järeldustele jõudes ei ole need seotud arvuliste näitajatega. Uuritakse toimuva sisu. (Laherand, 2008). Andmete kogumiseks rakendasin fenomenoloogilist uuringut, kus objektiks on inimeste kogemus ning koostas selleks viiest küsimusest koosneva intervjuu.

Minu uurimisprobleem seisneb täiskasvanud õppijate motivatsiooni leidmises uurimistöö kirjutamiseks.

Inimesed, kelle valisin oma intervjuueeritavateks olid kõik ühel või teisel määral seotud uurimistöö kirjutamisega täiskasvanud õppijad. Täiskasvanu keskkooli lõpuklassis õppija, täiskasvanud bakalaureuse õppel õppija, täiskasvanud magistriõppes õppija ja ülikooli lõpetanud täiskasvanud õppija.

Motivatsioon

Abraham Maslow teooria põhiselt on kõik inimvajadused paigutatud hierarhiasse, alustades füüsilistest ning sellele järgnevatest neljast erinevast psühholoogiliste vajaduste tasanditest (turvalisus/armastus/austus/eneseteostus) (Maslow, 1970). Motivatsioon on indiviididel sisemiselt kui ka väliselt tingitud. Seesmisel on meeldivaimad, sest see on puhas soov oma aega ja energiat konkreetselt panustada (Näide 1). Väline tegur on näiteks raha, mis alati ei pruugi pikaajaliselt vilja kanda. Küll aga on inimestele tähtis saadav tähelepanu kaaslastelt, mis tekitab kuuluvustunde, kuid samas sunnib end rohkem pingutama (Näide 2). See reaalne vajadus kuulub Maslow poolt paigutatud psühholoogiliste inimvajaduste hierarhiasse – *austus* tasandile.

Lisaks saab paralleele tõmmata ka Keller'i motivatsiooni kolmnurgaga, mis koosneb neljast tasandist – uudishimu, saavutus püüdlus, enesetõhusus ja võime pingutada. Inimestel on sarnased vajadused, kuid erinevad viisid nende täitmiseks (Näide 3).

Näide 1: *“Suurt millestki ei loobunud, ma sukeldusin teemasse ja uurisin. Kui midagi valida, siis võib-olla perega olemisest pisut, sest tegelesin enam jaolt sellega töö välisel ajal.”*

Näide 2: *“Kindlasti motiveeris mind hinde saamine.”*

Näide 3:

- *“Minu enda motivatsioon oli lihtne, saan oma igapäeva tööga edasi minna”*
- *“Ma tahan sellega hakkama saada...ega muidu ka ainet läbi ei saa!”*
- *“Nui neljaks, ma pean selle ära tegema!”*

Täiskasvanud õppija

Täiskasvanud õppija – keskkonnas toimetulev vastutusvõimeline täisealine inimene, kes arendab end teadlikult. (Illeris, 2004). Lisaks toimub õppimine vabatahtlikult, ennastjuhtivalt ning eesmärgipäraselt. Täiskasvanud õppijat ajendab õppima soov areneda ning uudishimu. Õppija motivatsioon on seotud ja kindlasti ka mõjutatav sotsiaalsest keskkonnast ning rollidest.

Täiskasvanud õppijaks kujunemisele aitavad kaasa mitmed tegurid, milleks on enesehinnang, püstitatud eesmärgid, enesekindlus ja psühholoogilised tegurid nii õppija enda kui ka keskkonna poolt. Määrav on ka varasem kogemus, mis kaasatakse õppimise protsessi ning seostatakse uue info vastuvõtmisega. Oluliseks punktiks võib lisada, et täiskasvanud õppija jaoks on tähtis leida seoseid ja rakendada neid eluliste situatsioonidega (Näide 4). Kõik eelnevalt nimetatud tegurid rakenduvad samuti uurimuse kirjutamisel.

Näide 4: *“Alustasin uurimistööga koheselt, mul oli seda endal vaja”*

Uurimistöö

Uurimistööde kirjutamise eesmärk annab õppijatele võimaluse olla loominguline, parandada analüüsi- ning mõtlemisvõimet ja näidata väljendusoskust. Töid on kahte liiki – alusuuringud ja rakenduslikud uuringud. Meetodeid tööde läbiviimiseks on mitmeid, üks neist on käesolev

uurimistöö, milles kasutan kvalitatiivset analüüsi. Uurimisel on kindel struktuur, etapid, kirjalik vormistamine ning kogu suure tehtud töö lõpuks ka kaitsmine. Uurimust alustades ajas mind segadusse “uurimistöö” ja “uurimustöö”. Nimelt kirjutasin neid sõnu vastavalt tunde, sest olin esmakordselt uurimust koostamas. Nendel kahel sõnal on küllaltki suur erinevus, nimelt sõna “uurimus” sisaldab juba sõna “töö” tähendust ning sõnad “uurimus” ja “uurimistöö” on põhimõtteliselt sünonüümid. Seega sõnade “uurimus” ja “töö” liites tekib tähendusliialdus (Valner Valme, 2017).

Saadud vastused

Intervjueerimise eel olin selgeks teinud, et mõistlik viis intervjueerides on jääda vabasse vormi, mille enne küsitluse algust vastajaga kokku leppisin. Leidsin, et saan siirad vastused olles ka ise seal juures aus. Jooksvalt esitasin ka lisaküsimusi kui mul tekkis selleks vajadus. Üldiselt koostas küsimused nii, et anda vastajale sõnavabadus ning rääkida tema enda kogetust.

Inimesed, kelle valisin oma intervjueeritavateks olid kõik ühel või teisel määral seotud uurimistöö kirjutamisega täiskasvanud õppijad.

Vastuste saades tajusin suuresti väliste motivatsioonide mõju rohkem kui ennastjuhtiva õppija käitumismustrit (Näide 5). Siinkohal aga leidsin paralleeli “Inimene on kontrollitud oodatava tasu poolt” – R. M. Ryan (Näide 6). Puudub valikuvõimalus ning tegutsemise jõud leiab tee õppijani väljast (Näide 7). Küll aga tasub välja tuua, et teema valiku võimalus kõikidel intervjuus osalenutel oli täielikult vaba.

Näide 5:

- *“Ma seostasin töö kirjutamist enda premeerimisega – näiteks, kui täna kirjutatakse nii palju, siis õhtul luban endale...”*
- *“Alguses oli töö kirjutamine minu jaoks tagaplaanil, tundus, et aega on selle kiire asjaga, kuniks aeg otsa hakkas saama”*

Näide 6: *“Kindlasti motiveeris mind hinde saamine!”*

Näide 7: *“Tahan ainet läbi saada, päriselt ka!”*

Järeldused ja kokkuvõte

Lisasin saadud vastused Keller'i motivatsiooni kolmnurka. Püramiidi tipus asetsev "uudishimu, mis on aktiivsuse allikaks" oli väga väike (Näide 8). Ainuke läbiv aktiivsuse allikas oli tulemuste põhjal teema valik, mille suhtes anti vastajatele vabad käed. Järgmiseks "saavutus püüdlus", mis vastustest näitas, et kirjutajal, kellel olid vahekontrollid suutis rohkem töö tegemise aega planeerida ning kirjutaja, kes töötas sisemise motivatsiooni baasil tegi efektiivsemalt kirjutustööd (Näide 9). "Enesetõhusus" on järgmiseks kolmnurga suureks faktoriks, mis jällegist oli kõigil vastajatel olemas, kuid kindlasti suurem neil, kes ennastjuhitvalt sellele keskendusid (Näide 10).

Kelleri kolmnurga kõige alumiselt aga suuremal platool on "Võime intellektuaalselt pingutada", mis aboslutselt kõikidel oli olemas, sest tööd said valmis (Näide 11). Kellel valusamal, kellel valutumal viisil.

Leian, et inimestele tuleb anda võimalus end ise motiveerida, mistõttu tekib ahvatlus ja uudishimu eneseteostuse järele.

Uurimist läbi viies sain kinnitust, et motiveeritud saab olla ainult terve indiviid, mitte osake temast. Näiteks, kui inimesel on kõht tühi, siis on ta üleni näljane ning on motiveeritud leidma sööki (Maslow, 2017). Sama on ka uurimistöö kirjutamisega, kui täiskasvanud õppijal on vaja uurimistöö lõpuni kirjutada, siis see vajadus on ühtselt tervik ning asi saab tehtud.

Näide 8: *"Jumal küll, miks ma pean seda tegema?"*

Näide 9: *"Õpetaja oli eelnevalt andnud tähtajad, millal toimusid vahekontrollid, selle tõttu hoiti kogu aja kätt pulsil."*

Näide 10: *"Alustasin koheselt, mul oli seda vaja"*

Näide 11: *"Tegin selle valmis, sest tahtsin teada..."*

Kasutatud kirjandus

Laherand, M.L. (2008). Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn

Wlodkowski. (2008). Four Levels of Adult Motivation

Cherry. (2013). What is motivation?

Maslow, A. (2007). Motivatsioon ja isiksus

E.L. Deci ja R. M. Ryan'i, D. Golemani. (2010). Avatud Meele Instituut.

Saul, F. (2017). Mis on Motivatsioon? <http://www.tooelu.ee/et/uudised/tooelu-blogi/1814/mis-on-motivatsioon>

Sell, C. (2017). Magistritöö "Akadeemiliste töötajate teadustöö motivatsioon ja rahulolu tulemustasustamisega"

Kadde, L. (2002). Täiskasvanu kujunemine enesearengu subjektiks. Tallinn.

Valme, V. "(2017). Vikerraadio. Uurimistöö või uurimistöö? – <https://kultuur.err.ee/642289/keelesauts-uurimustoo-voi-uurimistoo>

Keller's ARCS model (Motivatsiooni kolmnurk)

Uurimistöö alused – https://www.syg.edu.ee/~peil/ut_alused/

ARTIKLID 2011

ARTIKLID 2012

ARTIKLID 2013

ARTIKLID 2014

ARTIKLID 2015

ARTIKLID 2016

ARTIKLID 2017

ARTIKLID 2018

ARTIKLID 2019

ARTIKLID 2020

ARTIKLID 2021

ARTIKLID 2022

ARTIKLID 2023

Otsi

Privaatsusreeglid

© 2025 Tallinna Ülikool | Haridusteaduste instituut | Andragoogika | CC BY-NC-ND 4.0